

Theses has peri chordapsou ... / ad diem xx. mensis martii anni M DC LXXVIII ... subjicit Fridericus Bauhinus.

Contributors

Bauhin, Friedrich, active 1675-1678.
Universität Basel.

Publication/Creation

Basileae : Typis Jo. Rodolphi Genathi, [1678]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/a7u29uwy>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DIVINA ANNVENTE GRATIA

THESES HAS

ΠΕΡΙ

ΧΟΡΔΑΨΟΥ

EX DECRETO

AMPLISSIMI ET GRATIOSISS.

MEDICORVM ORDINIS

SVMMI IN ARTE MEDICA GRADVS

CONSEQVENDI CAUSA

AD DIEM XX. MENSIS MARTII

ANNI c^{d} l^{c} LXXVIII

IN AVLA CONSVETA

HORIS SOLITIS

DEFENDENDAS

PVBICO EXAMINI

SVBIICIT

FRIDERICVS BAVHINVS BASIL.

BASILEAE

TYPIS IO. RODOLPHI GENATHI

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b3076533x>

D. O. M. B. F.

THESIS I.

Ο'ρδαψ @ ἀπὸ τῆς χορδῆς καὶ τῆς ἀπ'λεαξ no-
men invenit; quorum illud chordam & fides,
hoc tangere significat: is enim, qui loco affecto
manum admovet, τῆς χορδῆς ἀπ'λεαξ, chordam at-
tingere videtur.

II.

Χορδῆς nomine etiam venit Intestinum, præcipuè tenue,
aliàs Ειλεὸν dictum, διὰ τῆς Ειλεῖν involvere ac vertere; illud enim
in ordine tertium, multis gyris ac circumvolutionibus in
ventre locatur.

III.

Hinc dolor Ειλεὸς vel Ιλεὸς à parte affecta, etiam à sympto-
mate, ut habet Galenus l. 2. m. m. c. II. quoniam intestina con-
volvi videntur, appellationem suam accepit.

VI.

Unde Iliaca passio, Volvulus à volvendo, vel Convolutus
à convolvendo, & Miserere ob ejus sævitiam dicitur.

V.

Est autem tenuium intestinorum obstructio, cum acer-
bissimis doloribus, ac gravissimis ventris torminibus, quâ
nihil deorsum descendit, verum tandem, inverso intestino-
rum motu αεισαλλινὰ, sursum omnia rejiciuntur.

VI.

Et hæc est definitio τῆς Χορδαψς exquisiti, non spurii. Diffe-
runt enim, quòd in vero & exquisito planè nil alvum præter-
labatur, sed tantum dolor & vomitus adsint. Deinde obser-
vandum, passionē hanc exquisitam subsistere ἐν τῷ ἐντέρει Ειλεῶ.

VII.

In spuria retinentur quidem excrementa, sed neque
ἐμειν neque ὀδύνη ἐξ ἀνάγκης comitantur. Dolor etiam, si præ-

sens, non solum consistit in intestinis tenuibus, sed etiam ἐν τῇ κώλῳ. Porro in spuria, aliquid descendere, non prohibetur, nec via omnino intercluditur, cujus causa censetur flatus, humorque pituitosus: ideò volvulus per similitudinem potius, quàm verus judicandus.

VIII.

Propterea à quibusdam in Generalem & Specialem dividitur. Generalis omnium intestinorum tormina comprehendit. Specialis tantum illa, quæ in tenuibus sedem suam habent.

IX.

Notandi hîc etiam ex Hippocr. περὶ τῶν ἐν τῷ πύλῳ, præter Εἰλεὶν communem, Ἰκτερώδης, in quo oculi Aurigine tinguntur, & Αἱματίτης, ubi è naribus sanguis fluit.

X.

Afficiuntur intestina, non quidem omnia, verum tenuia, & potissimum ex horum numero τὸ Εἰλεόν.

XI.

Notæ, quibus pars hæc affecta patescit, sunt, facultas excretrix & retentrix oblæsæ, motus intestinorum depravatus, sensus doloris tensivi & pungitivi, partium membranosarum proprii, percepti in ea regione περὶ τὸν ὀμφαλον, quo intestinum hoc situm obtinet.

XII.

Morbus hæc symptomata produciens, est ἐμφραξίς τῶν ἐν πύλῳ λεπτῶν, & in specie τῇ Εἰλεῖ, quod ex supra jam dictis sufficientissime demonstratum.

XIII.

Signa hujus affectus Pathognomonica, sunt στέγνωσις τῆς γαστρὸς, cum dolore intenso in sublimiori parte abdominis, & quidem adeò interdum præcluditur alvus, ut ne specillum quidem admittat. In ventriculo nimia adest humiditas, ructus nil proficientes observantur, nausea, vomitus, non modò assumptorum, verum etiam corruptorum humorum, præfertim pituitosorum aut biliosorum, fatigat. Gravissimi ac lethales dolores ita in intestinis superioribus consistunt, circaq; regionem umbilicalem circumvolvuntur, ut ne quidem convenientia clysmata ea ad excretionem pellicere possint.

XIV. Do-

XIV.

Doloris hujus discrepantia à Colico, paucis monstranda. Differt primò, loco affecto: nam Colicus obsidet intestinum *κῶλον*, hic verò *εἰλεόν*: dein vehementia adstrictionis, quæ hic multò major quàm in Colicâ; ubi post clyisma infusum, faciliùs alvus solvitur, dolorque mitigatur.

XV.

Neque Colicâ vomitu tam vehementes excitantur dolores, quàm Iliacâ passione, præsertim in eâ, quæ fit ab Inflammatione; etiam illud quod vomitur in Colicâ, non inquinatum est fæcum nidore. Colicus præterea dolor, magis ad hypochondria vergit, lateque est diffusus, Iliacus verò fixus hæret ad umbilicum.

XVI.

Causæ procatarcticæ possunt esse: Aër nimis vel calidus vel frigidus intestina constringens, vel humidus, vel siccus, illorum dispositionem naturalem pervertens. Cibi si assuntur, qui facile corrumpuntur, ut & intestina constringentes atque sicci. Potus nocet nimium frigidus, confertim post sudores ingurgitatus, ejusque penuria. Incommodant quoque motus vehementes, & si quæ occurrunt alia; uti sunt venena, ictus ac læsiones extrinsecus advenientes.

XVII.

Causæ internæ antecedentes sunt omnia illa, quæ *σωε-
κκλω* in medium producere possunt, cujusmodi sunt crudi, crassi, ac viscidii humores.

XVIII.

In continentium censum veniunt, intestinorum excrementa obdurata: tuberculum quoddam: inflammatio, & ex hac ortus abscessus item *ἐνπρόκλη*: etiam flatus, hisce enim intestina convolvuntur, & in gyris eorundem includuntur. Quæ omnia ut plurimum excitantur, pro diverso respectu ab intemperiebus variis, tum calidâ, tum frigidâ, &c. Multoties etiam colico dolori flatulento succedit, unde intestina convolvuntur, continentemque præbent huic malo causam.

XIX.

Huc quoque pertinet, à quacunque causa profecta, intestinorum contorsio, circumvolutio, atque adeò strangulatio: ita ut temporis successu quasi coalescant. Hinc eorum motus

peristalticus invertitur : natura enim, maximum sentiens onus, expellere illud conatur, quoniam autem, propter viam præclusam, impeditur, cogitur aliam quærere, nempe per superiora.

XX.

A crassis, crudis, lentis ac viscidis humoribus, adeoque frigidis, ac pituitosis originem traxisse, similis cacochymiae in corpore signa manifestabunt: vita quoque antea acta ostendet: vomitus item pituitosus, nec tam frequens, nec dolor tam acutus, febrisque absentia.

XXI.

Sin verò calidi sint, bilisque vulgò vitellina vocata in intestinis stagnet, patefaciunt notæ, quæ hanc in corpore abundantem demonstrant: symptomata existunt graviora, dolor magis lancinans, vomitus frequentiores biliosi: febris ut plurimum comitatur.

XXII.

Si ab inflammatione primordia accepit, tumore se prodit, qui tactu exacerbatur, & calor circa umbilicum deprehenditur, febris continua acuta infestat, dolor est stabilis, pungitivus, vehementissimus, à vomitu non fit mitior, sed multò magis intenditur, ob intestinorum commotionem.

XXIII.

Si à fæcibus induratis ortum habet, tunc insolita & diuturna præcessit alvi adstrictio, neque tantus adeò est dolor, durities quædam percipitur, quæ contrectata, nullum sumit incrementum: flatus sursum tendentes, subindè ac frequenter excernuntur: singultus sæpius infestat: adest quoque vomitus biliosus aut pituitosus, morbo crescente, alvinis excrementis mistus, sæpè cum febre.

XXIV.

Εντεροκήλη, si complicationis intestinorum causa est, omnium oculis facile subjicitur, proinde non opus, ut multis demonstretur signis.

XXV.

Si à flatibus provenit, multi audiuntur βορβορυγμοὶ cum tensione: dolor per sentitur distendens, hincinde vagus, nonnunquam intermittens, attamen per intervalla revertens, qui flatu susque deque emissio mitescit.

XXVI. Ad

XXVI

Ad Prognosin ante omnia occurrit, quâ anni tempe-
state, & quâ ætate Ilei magis contingant. Illud docet Hip-
pocr. 3. *Aphor. XXII.* τὸ φθινοπῶρον ἐίλεοί. Aretæus πρὸς ὀξέων l. 2. c. VI.
scribit: Æstatem magis quàm Ver hoc malo refertam: Au-
tumnus quàm Hyemem: Pueros quoque huic affectui ob-
noxios esse, utpote quos sæpè cruditas infestet, verùm citiùs
sanescere: Senes verò rariùs affici, sed multò perniciosiùs.

XXVII.

Si ab Inflammatione, præsertim ad suppurationem ten-
dente, à Ramice, ab Intestinorum contorsione & complica-
tione, in ætate senili, ac jam altas egit radices, malum.

XXVIII.

Hippocr. 7. *Aphor. X.* monet: *Επὶ ἐίλεος ἔμετος, ἢ λύγξ, ἢ σπασμὸς,*
ἢ πρὸς φρεσὶν, κακόν. In Coacis l. 2. c. XXI. coac. IV. *Είλεώδεσιν ἔμετος*
καὶ κῶφωσις, κακόν.

XXIX.

Quibus intestinorum contenta per os exeunt, sudor fri-
gidus oboritur, urinæque retentio negotium faceffit, ac fre-
quentes animi defectiones & syncopes superveniunt, iis
mors in propinquo est.

XXX.

Curam morbus gravissimus, periculi que plenus, procras-
tinationem & moram diuturnam non permittens, prom-
ptam requirit.

XXXI.

Obstructio itaq; intestinorum, à quâ symptomata omnia
pendent, indicat sui contrarium, adeo que solutionem & ex-
peditionem.

XXXII.

Requiritur proin, ut causa, affectum præsentem fovens,
dematur; hâc enim extirpatâ, morbus propulsabitur: teme-
rè namque ac præposterè actum esset, morbi curationem,
relictis causis, aggredi velle. Verùm enim verò, causa cum
varia existat, pro hujus ratione & curatio instituenda.

XXXIII.

Crassi igitur, viscidi, pituitosi humores (qualis vitrea est
pituita) in intestinis hærentes, ea que refrigerantes, attenuan-
di, incidendi, abstergendi, & expellendi: partes refrigeratæ
calefaciendæ. Fæces induratæ emolliendæ: Flatus discuti-
endi.

endi. Biliosæ, acres humiditates contemperandæ, ejiciendæ;
non quidem vehementer refrigerantibus, sed modicè id a-
gentibus. Inflammatio sedanda, & impedienda. Intestina
in scrotum prolapsa, eorum contentis remollitis, reponenda.
Dolor leniendus. Vires conservandæ.

XXXIV.

Diæta sit contraria morbo & causæ morbificæ. Nam ori-
ginem habenti, à frigidis, crassis, viscidis, pituitosis humori-
bus, atque flatibus, Aër sit purus, temperatus, ad caliditatem
moderatè tendens. Cibi sint boni succi, facilisq; concoctio-
nis ac distributionis: ut juscula gallinarum, caponum &
similium. A crassis, crudis, flatulentis, abstinendum. Potus
convenientissimus est vinum generosum: si verò aliquid hu-
jus usum improbet, in ejus succedat locum, decoctum aro-
matibus convenienter conditum. Parcè autem edendum
ac bibendum; ne, distentis intestinis, major excitetur dolor.
Largior tamen concedi potest potus, utpote qui facilius di-
stribuitur. Exercitium, si per vires commodè fieri possit, pa-
stum antecedit, hoc excipit Quies, Somnus & Vigiliæ sint
moderatæ. Excernenda, omnibus viribus adhibitis, ut ex-
eant, adnitendum. Ab animi Pathematibus cavendum.

XXXV.

Si à biliosis, acribus, ac calidis humoribus, ut & ab inflammatione prove-
niat, diæta priori planè sit contraria, tendens ad frigiditatem & humiditatem.
Aër vitetur impensè calidus, sitque temperatus. Juscula conveniunt alterata
herbis refrigerantibus. Vinum fugiendum, pro quo in usum veniat decoctum
decens. Quies magis convenit quàm Motus. Somnus quàm Vigiliæ: mode-
ratio tamen in omnibus servanda, De Excretis & Retentis idem sentiendum
cum præcedentibus, mutatis interim mutandis. Ab Ira omnino abstineat.

XXXVI.

Fæcibus induratis conveniunt cibi emollientes, liquidi & molles, parumq;
pingues: obsant alimenta crassa, dura, adstringentia.

XXXVII.

Chirurgia Venæ Sectionem in Inflammatione suggerit, si corpus pletho-
ricum ac vires ferent, his autem nimium fractis, cucurbitulæ cum scarifica-
tione suadentur. Instituendæ frictions, ac ligaturæ in extremis partibus do-
lorificæ. Intestina prolapsa cautè reponenda. Ex Pharmacia præcipua sunt,
ad obstructionem solvendam, causamque simul educendam, Clysmata varia,
Purgantia item benigna, Fomenta, Cataplasmata, Linimenta, Unguenta, &
alia, quæ omnia, pro re nata, methodicè præscribenda. Dolor nimius & Vi-
giliæ, si Narcotica postulent, decenti cum cautela usurpanda. Et hæc brevissi-
mè, pro instituti nostri ratione, tradita sufficiant. Faxit D E V S O P T.

M A X. ut omnia cedant ad divini nominis

sui gloriam!

F I N I S.